

Ne, dum Tartara liquerit, 45
 Fas sit lumina flectere."
 Quid legem det amantibus?
 Major lex amor est sibi.
 Heu! noctis prope terminos
 Orpheus Eurydicen suam 50
 Vidit, perdidit, occidit.
 Vos haec fabula respicit,
 Quicumque in superum diem
 Mentem ducere quaeritis.
 Nam qui tartareum in specus 55
 Victus lumina flexerit,
 Quidquid praecipuum trahit,
 Perdit dum videt inferos.

 XV

MORALITAS FABULAE CIRCES.

Versus glyconici. Primus pes est constanter
 trochaeus:

- 0 | - 0 0 0 | 0 0

Vela Neritii ducis

53. *Diem pro lumen.*

Et vagas pelago rates
 Eurus appulit insulae,
 Pulchra qua residens dea
 Solis edita semine, 5
 Miscet hospitibus novis
 Taeta carmine pocula.
 Quos ut in varios modos
 Vertit herbipotens manus,
 Hunc apri facies tegit, 10
 Ille Marmaricus leo
 Dente crescit et unguibus;
 Hic lupis supperaditus,
 Flere dum parat, ululat;
 Ille, tigris ut Indica, 15
 Tecta mitis obambulat.
 Sed licet variis malis
 Numen Arcadis alitis
 Obsitum miserans ducem
 Peste solverit hospitibus: 20

-
7. *Carmen*, formula magica, incantatio.
 11. *Marmaricus* pro *Africanus*.
 18. *Arcadis alitis*, *Mercurius*.

Jam tamen mala remiges
 Ore pocula traxerant:
 Jam sues Cerealia
 Glande pabula verterant.
 Et nihil manet integrum, 25
 Voce, corpore perditis:
 Sola mens stabilis super
 Monstra, quae patitur, gemit.
 O levem nimium manum,
 Nec potentia gramina, 30
 Membra quae valeant licet,
 Corda vertere non valent.
 Intus est hominum vigor
 Arce conditus abdita.
 Haec venena potentius 35
 Detrahunt hominem sibi.
 Dira quae penitus meant,
 Nec nocentia corpori,
 Mentis ulcere saeviunt.

31. *Quae, licet valeant (vertere) membra,
 non valent, etc.*

37. *Penitus, quae in intima penetrant.*

XVI

IGNORANTIA RERUM COELESTIUM.

Versus alcaici, sapphici et adonici:

- u - uu | - || - uu | - u
 u - uu - || - uu | - u

Si quis Arcturi sidera nescit
 Propinqua summo cardine labi,
 Cur regat tardus plaustra Bootes,
 Mergatque seras aequore flammæ,
 Cùm nimis celeres explicet ortus, 5
 Legem stupebit ætheris alti.
 Palleant plœnæ cornua lunæ
 Infecta metis noctis opacæ,
 Quæque fulgenti texerat ore,
 Confusa Phoebe detegat astra: 10
 Commovet gentes publicus error,
 Lassantque crebris pulsibus aera.

2. *Propinqua, scilicet, illi cardini (coeli.)*

7 et 21. *Omittitur si figurâ ellipsi.*

11. *Publicus pro communis:*

Nemo miratur flamina cori
 Littus frementi tundere fluctu,
 Nec nivis duram frigore molem 15
 Fervente Phoebi solvitur aestu.
 Hic enim causas cernere promptum est;
 Illic latentes pectora turbant
 Cuncta; quae rara provehit actas
 Stupetque subitis mobile vulgus. 20
 Cedat insciti nubilus error,
 Cessent profecto mira videri.

 XVII

 CUNCTIS COMMUNIS EST AMOR
 REDEUNDI

AD PRINCIPIUM QUOD EIS DEDIT ESSE.

Metrum dimetrum anapaestum:

$$\overline{oo} \overline{oo} \overline{oo} \overline{oo} \parallel \overline{oo} \overline{oo} \overline{oo} \overline{oo}$$

Si vis celsi jura Tonantis
 Pura sollers cernere mente,

19. *Provehit pro producit, ostendit.*
 I. *Jura, leges quibus universus gubernatur.*

Aspice summi culmina coeli.
 Illic justo foedere rerum
 Veterem servant sidera pacem. 5
 Non sol rutilo concitus igne
 Gelidum Phoebes impedit axem.
 Nec quae summo vertice mundi
 Flectit rapidos Ursa meatus,
 Nunquam occiduo lota profundo 10
 Cetera cernens sidera mergi,
 Cupit Oceano tingere flammis.
 Semper vicibus temporis aequis
 Vesper seras nuntiat umbras,
 Revehitque diem Lucifer almum. 15
 Sic aeternos reficit cursus
 Alternus amor: sic astrigeris
 Bellum discors exsulat oris.
 Haec concordia temperat aequis
 Elementa modis, ut pugnantia 20
 Vicibus cedant humida siccis.
 Jungantque fidem frigora flammis,
 Pendulus ignis surgat in altum,
 Terraeque graves pondere sidant.

 24. *Repetunt, pro poseunt.*

Isdem causis vere tepenti 25
 Spirat florifer annus odores,
 Æstas Cererem fervida siccata,
 Remeat pomis gravis autumnus,
 Hiemem defluus irrigat imber.
 Haec temperies alit ac profert 30
 Quidquid vitam spirat in orbe:
 Eadem rapiens condit et aufert,
 Obitu mergens orta supremo.
 Sedet interea Conditor altus,
 Rerumque regens flectit habenas, 35
 Rex et dominus, fons et origo,
 Lex et sapiens arbiter aequi,
 Et quae motu concitat ire,
 Sistit retrahens, ac vaga firmat.
 Nam nisi rectos revocans itus, 40
 Flexos iterum cogat in orbes,
 Quae nunc stabilis continet ordo,
 Dissepta suo fonte fatiscant.
 Hic est cunctis communis amor,
 Repetuntque boni fide teneri. 45
 Quia non aliter durare queunt,

Nisi converso rursus amore
 Refluant causae, quae dedit esse.

 XVIII

DEUS VERUS SOL.

Metrum dimetrum anapaestum. Tamen versus
 2, 4 et 10 videntur esse potius tetrametri da-
 ctylici.

Puro clarum lumine Phoebum
 Melliflui canit oris Homerus:
 Qui tamen intima viscera terrae
 Non valet, aut pelagi, radiorum
 Infirma perrumpere luce. 5
 Haud sic magni conditor orbis:
 Huic ex alto cuncta tuenti

48. *Causae pro ad causam.*

2. Plin., Hyst. nat. II, c. 6: "Sol suum
 "lumen ceteris quoque sideribus foenerat, prae-
 "clarus, eximius *omnia intuens, omnia etiam*
 "*exaudiens*, ut principi litterarum Homero pla-
 "cuisse in uno eo video."

Nulla terrae mole resistunt,
 Non nox atris nubibus obstat;
 Quae sint, quae fuerint, veniantque 10
 Uno mentis cernit in ictu.
 Quem, quia respicit omnia solus,
 Verum possis dicere solem.

 XIX

 APPARENS CONTRADICTION INTER
 DEI PRAESCIENTIAM ET HOMINIS LIBERTATEM.

Metrum dimetrum anapaestum. Ultimus ver-
 sus est monometrus.

Quenam discors foedera rerum
 Causa resolvit? quis tanta Deus
 Veris statuit bella duobus,
 Ut, quae carptim singula constant,
 Eadem nolint mista jugari? 5
 An nulla est discordia veris,

3. *Vera duo, scilicet, Dei praescientia et
 hominis libertas.*

4. *Carptim pro seorsum.*

Semperque sibi certa cohaerent?
 Sed mens, caecis obruta membris,
 Nequit oppressi luminis igne
 Rerum tenues noscere nexus. 10
 Sed cur tanto flagrat amore
 Veri tectas reperire notas?
 Scitne quod appetit anxia nosse?
 Sed quis nota scire laborat?
 At si nescit, quid caeca petit? 15
 Quis enim quidquam nescius optet?
 Aut quis valeat nescita sequi?
 Quove inveniatur, quisve repertam
 Queat ignarus noscere formam?
 An cum mentem cerneret altam, 20
 Pariter summam et singula norat?
 Nunc membrorum condita nube,
 Non in totum est oblita sui,
 Summamque tenet singula perdens.
 Igitur quisquis vera requirit 25
 Neutro est habitu: nam neque novit,
 Nec penitus tamen omnia nescit:

21. *Cognitio totius et singularium.*

Sed, quam retinens meminit, summam

Consulit, alte visa retractans,

Ut servatis queat oblitus 30

Addere partes.

 XX

HOMO AD COELESTIA EST CREATUS.

Metrum archilochium magnum:

- ̄ ̄ ̄ | - ̄ ̄ ̄ | - || ̄ ̄ ̄ | - ̄ ̄ ̄ | - ̄ ̄ ̄ | - ̄ ̄ ̄

Quam variis terras animalia permeant figuris!

Namque alia extento sunt corpore, pulveremque
verrunt.

Continuumque trahunt vi pectoris incitata sul-
cum.

Sunt quibus alarum levitas vaga verberetque
ventos,

Et liquido longi spatia aetheris enatet volatu; 5

Haec pressisse solo vestigia gressibusque gaudent

29. *Alte visa retractans*, in memoriam re-
vocans quae ei desuper sunt inspirata.

5. Volatu liquido, per aërem.

Vel virides campos transmittere, vel subire sil-
vas.

Quae variis videat licet omnia discrepare formis,
Prona tamen facies hebetes valet ingravare sen-
sus.

Unica gens hominum celsum levat altius cacu-
men, 10

Atque levis recto stat corpore, despicitque ter-
ras.

Haec, nisi terrenus male desipis, admonet figura,
Qui recto coelum vultu petis, exserisque frontem,
In sublime ferras animum quoque, ne gravata
pessum

Inferior sidat mens corpore celsius levato. 15

10. Cicero: 'Quum ceteras animantes (na-
tura) abjecisset ad pastum, solum hominem
"erexit, ad coelique quasi cognationis domici-
"liique pristini conspectum excitavit."